

Foglalkoztatás II. modul tartalma

Elsajátítandó profilok

Általános cél: felkészítés az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására

Szakmai ismeretek:

- 1. Foglalkoztatási formák munkaviszony (tipikus és atipikus), megbízási és vállalkozási jogviszony
- **2. Vállalkozás létrehozása és működtetése** egyéni vállalkozás, gazdasági társaságok
- 3. Munkajogi alapok
 - Munkaszerződés elemei, létesítés és megszűntetés
 - Munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei
 - Munkáltatói adminisztrációs, illetve adó- és járulékfizetési kötelezettségei
 - Fogalmak: munkaidő, bérezés
 - Hatóságok, felügyelet, ellenőrzések, jogorvoslati lehetőségek
- 4. Atipikus foglalkoztatási formák
- 5. Munkaerőpiac álláskeresési módszerek, önéletrajz és motivációs levél készítése, felvételi eljárások, állásinterjúk

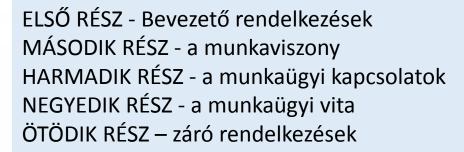

Munkaviszony – irányadó jogi környezet

A leggyakoribb és egyben a legalapvetőbb foglalkoztatási forma a gyakorlatban a **munkaviszony**, amelynek szabályait a

Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: "Mt.") tartalmazza.

- a) A munkáltatóra,
- b)A munkavállalóra,
- c)A munkáltatói érdek-képviseleti szervezetre,
- d)Az üzemi tanácsra, valamint
- e)A szakszervezetre

terjed ki

+ ha a munkavállaló a munkát rendszerint Magyarországon végzi.
+ e törvény XIX. (érdekvédelem) és XX. (üzemi tanács) fejezetét alkalmazni kell, ha a munkáltató székhelye vagy önálló telephelye Magyarország területén van.

Munkaviszony – alanyai

A munkaviszony alanyainak a munkáltató (munkaadó) és a munkavállaló (alkalmazott/dolgozó) tekintendők

Munkáltató (munkaadó)

- Bármilyen jogképes személy lehet, leggyakrabban jogi személy (gazdasági társaság), de
- Lehet természetes személy is (pl. egyéni vállalkozó)

Munkaszerződés

Munkavállaló (alkalmazott, dolgozó)

- Csak természetes személy lehet
- 16. életévét betöltött személy, kivéve:
 - 15. életévét betöltött nappali tagozatos diák iskolaszünetben
 - Tanköteles fiatal munkavállaló külön jogszabályban meghat. tevékenységekre, gyámhatósági engedéllyel (pl. sport, hirdetési, modell, művészeti tevékenység)

Munkaviszony – munkáltatói jogkör

A munkáltató képviseletére az Mt 20. § (1) szerint a munkáltatói jogkör gyakorlója jogosult. Munkáltatói jogkörgyakorlás alatt tehát lényegében képviseletet kell érteni; amely nem azonos azonban a társasági jogból eredő cégjegyzési joggal

A munkáltató köteles a munkavállalóval közölni, hogy a munkáltatói jogokat és kötelességeket mely szerv vagy személy gyakorolja, mert a munkáltató jogok, azok egy részének gyakorlása átruházható!

Amennyiben pl. változás történik a jogkört gyakorló személyében, akkor arról írásban – legalább a helyben szokásos módon (faliújságra kifüggesztve, körlevélként, vállalati számítógépes rendszerbeli elektronikus közleményként, stb.) kell tájékoztatni a munkavállalót.

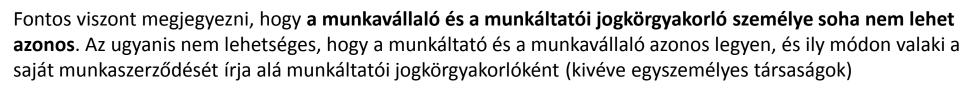
A munkáltatói jogkör gyakorlására jogosult személy:

Felhatalmazással rendelkezik arra, hogy

- a munkáltató nevében és képviseletében eljárva
- a munkaviszony létesítésével, módosításával és megszüntetésével kapcsolatos döntéseket meghozza,
- és az ennek körében kibocsátott munkajogi dokumentumokat (pl. munkaszerződés, felmondás, stb.) aláírja.

Felhatalmazása származhat:

- Jogszabályból
- Megállapodásból
- Létesítő okiratból (SzMSz)

Munkaszerződés

A munkaviszony írásba foglalt munkaszerződéssel jön létre. A munkaszerződést a munkáltatói jogkört gyakorló személynek kell aláírnia

Az ajánlat nem minősül munkaszerződésnek

Gyakran előfordul, hogy a munkáltató (a munkaszerződés megkötését megelőzően) ajánlatot ad a munkavállalónak a foglalkoztatásra – annak fontosabb elemei megjelölésével. A későbbi viták és félreértések elkerülése érdekében az ajánlat szövegében mindenképp javasolt feltüntetni, hogy az nem minősül munkaszerződésnek, és annak elfogadása még nem hozza létre automatikusan a munkaviszonyt, a végleges foglalkoztatási feltételeket a felek által megkötésre kerülő (aláírt) munkaszerződés tartalmazza.

A szerződés tartalmának kereteit, elemeit a jogszabályok határozzák meg

Szerződés tartalmát a felelek (a munkáltató és a munkavállaló) szabadon határozzák meg, de nincs teljes szerződési szabadságuk, a határokat a jogszabályok vonják meg. Vannak nélkülözhetetlen, kötelező és lehetséges tartalmi elemei.

A szerződés típusát nem elnevezése határozza meg (munkaszerződés, megbízási szerződés...)

A jogszabály előírja azt is, hogy a szerződés típusának megválasztása nem irányulhat a munkavállaló jogos érdekeink védelmét biztosító rendelkezések érvényesülésének korlátozására. Ezért, a szerződés típusát nem elnevezése szerint, hanem az eset összes körülményét figyelembe véve kell megítélni

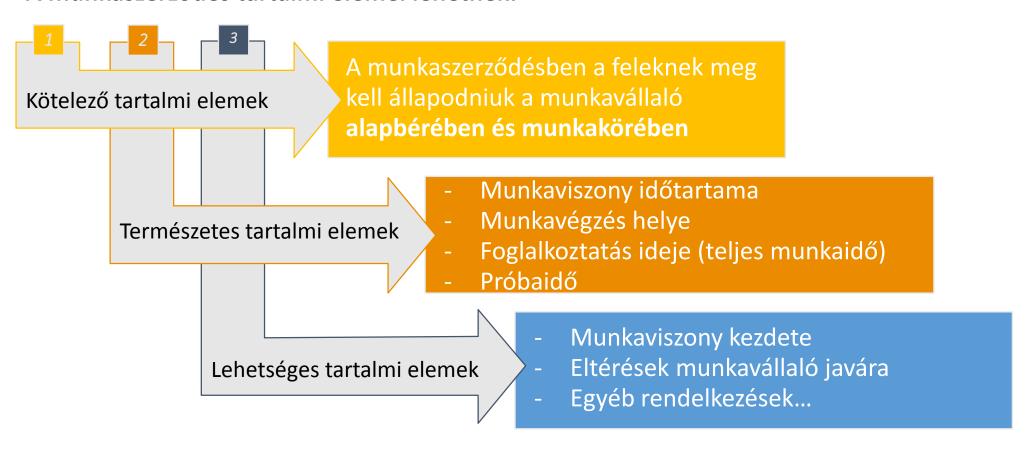
A munkaszerződés nyelve

Az Mt. nem írja elő, hogy a munkaszerződésnek magyar nyelvűnek kell lennie. Ebből következően nincs akadálya a magyartól különböző nyelvű munkaszerződés aláírásának. Az viszont csak abban az esetben lesz elfogadott, ha a munkavállalónak az adott idegen nyelv anyanyelve, vagy igazoltan (nyelvvizsgával rendelkezik az adott idegen nyelvből vagy hosszabb ideje idegen nyelvű munkakörnyezetben dolgozik) ért az adott nyelven. Figyelemmel viszont arra, hogy a későbbiekben mindenfajta hazai hatósági, illetve bírósági eljárásban csak a magyar nyelvű dokumentumokat fogadják el, ilyen esetben is érdemes legalább két nyelven (magyarul is) elkészíteni a munkaszerződést.

Munkaszerződés – tartalmi elemei

A munkaszerződés tartalmi elemei lehetnek:

Munkaszerződés – tartalmi elemei

1

Kötelező tartalmi elemek

Mt. 24. 42.§ (2) A munkaszerződés alapján

- a) a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni,
- b) a munkáltató köteles a munkavállalót foglalkoztatni és munkabért fizetni.

Munkakör

Azoknak a feladatoknak a meghatározását jelenti, amelyeket a munkavállaló a munkajogviszony alapján végezni köteles

A munkakörben való megállapodás történhet:

- foglalkozásra utalással, pl. szakács munkakörben, vagy
- munkaköri leírással, amely részletesen tartalmazza a munkaköri feladatok felsorolását, (a munkaszerződés melléklete lesz)

Egy vagy több munkakör is kiköthető úgy, hogy az együttes munkaidő nem hosszabb, mint a törvényes munkaidő.

Munkabér

Alapbér: rendes havi bér pótlékok, jutalom, stb. nélkül

- Megállapítható havi bérben, vagy órabérben
- Kiegészülhet pótlékkal, jutalommal, prémiummal Fő szabályként forintban, bruttó összegben értendő.

Megállapítása során figyelemmel kell lenni a munkaviszonyra vonatkozó szabályokban előírt munkaköri bérhatárokra, az országosan érvényes minimálbérekre.

Teljesítménybérben történő díjazásra akkor van lehetőség, ha azt a felek a munkaszerződésben kikötötték, vagy a kollektív szerződés így rendelkezett.

Munkaszerződés – tartalmi elemei

Természetes tartalmi elemek

45. § szerint meghatározandó továbbá:

- A munkaviszony tartama
- A munkavállaló munkahelye
- Napi munkaidő
- Próbaidő

Ha a munkaszerződés nem rendelkezik ezekről a pontokról, akkor a munkajogviszonyra automatikusan az Mt. szabályai lesznek irányadóak:

Időtartam

(2) A munkaviszony tartamát a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában a munkaviszony határozatlan időre jön létre. Határozott idő kikötése esetén hosszabbítással együtt is max 5 év lehet.

Munkahely (3) A munkavállaló munkahelyét a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában munkahelynek azt a helyet kell tekinteni, ahol munkáját szokás szerint végzi (ahová bejár, ahol feladatai nagyobb részét végzi, ahonnan az utasításokat kapja...

Munkaidő

(4) A munkaviszony - eltérő megállapodás hiányában - általános teljes napi munkaidőben történő foglalkoztatásra jön létre

Próbaidő

(5) A felek a munkaszerződésben a munkaviszony kezdetétől számított legfeljebb három hónapig terjedő próbaidőt köthetnek ki. Ennél rövidebb próbaidő kikötése esetén a felek a próbaidőt - legfeljebb egy alkalommal - meghosszabbíthatják. A próbaidő tartama a meghosszabbítása esetén sem haladhatja meg a három hónapot. Csak munkaviszony létesítésekor köthető ki.

Próbaidő alatt bármelyik fél, indoklás nélkül, azonnali hatállyal megszűntetheti a munkaviszonyt

Munkaszerződés – tartalmi elemei

3

Lehetséges tartalmi elemek

- Munkaviszony kezdete
- Eltérések munkavállaló javára
- Egyéb rendelkezések…

Munkaviszony kezdete

48. § A munkaviszony kezdetének napját a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában a munkaviszony kezdete a munkaszerződés megkötését követő nap.

A munkaviszony kezdete egyben a NAV felé történő bejelentési kötelezettség napja!

Egyéb rendelkezések

A felek megállapodásuk bármely további pontját rögzíthetik a munkaszerződésben, vagy hivatkozhatnak a munkavégzésre vonatkozó szabályok rögzítésének helyére (pl. SzMSz, kollektív szerződés, stb.). Például: rendkívüli munkavégzés ellentételezéseként pótlék helyett szabadidő, a szabadság tárgyévet követő évre való átnyúlásának lehetősége, fegyelmi eljárás és szankciók kikötése, összeférhetetlenségi és titoktartási rendelkezések, stb.

A felek bármely kérdésben megállapodhatnak, de az a munkaszerződés jogszabállyal ellentétben nem állhat. Kivételt képez ez alól, ha a jogszabállyal ellentétes szerződési tartalom a munkavállalóra kedvezőbb feltételt állapít meg. Ezeknek írásbeli rögzítése kötelező.

Munka Törvénykönyvének minden fejezete után van egy eltérő rendelkezések elnevezésű rész, ahol pontosan rögzítve van, hogy a fejezet mely rendelkezéseitől és milyen irányban (munkavállaló előnyére, hátrányára) lehet eltérni.

Munkaszerződés – munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége

A munkaszerződés megkötésével egyidejűleg, de legkésőbb a munkaviszony kezdetétől számított 15 napon belül írásban tájékoztatnia kell a munkáltatónak a munkavállalót a munkaviszony legfontosabb tartalmi elemeiről az alábbiak szerint (46. §)

- a) a napi munkaidőről (mettől-meddig, ebédszünet, egyéb szünetek),
- b) az alapbéren túli munkabérről és egyéb juttatásokról (pl. pótlékok, bónusz, Cafeteria, egyéb),
- c) a munkabérről való elszámolás módjáról, a munkabérfizetés gyakoriságáról, a kifizetés napjáról (havonta utólag, legkésőbb általában tárgyhót követő hó 10-ig),
- d) a munkakörbe tartozó feladatokról (kötelező elem, arra utalás vagy külön munkaköri leírás),
- e) a szabadság mértékéről, számítási módjáról és kiadásának, valamint
- f) a munkáltatóra és a munkavállalóra irányadó felmondási idő megállapításának szabályairól (Mt szerinti vagy felek által meghatározott), továbbá
- g) arról, hogy a munkáltató kollektív szerződés hatálya alá tartozik-e (DE! a munkáltatói érdekképviselet(ek) így szakszervezet, üzemi tanács/üzemi megbízott létéről nem kötelező), valamint
- h) a munkáltatói jogkör gyakorlójáról.

Bizonyos pontok (a munkaszerződés nem kötelező elemei) esetén a tájékoztatás a vonatkozó szabályzat, rendelkezés megadásával is történhet (pl. SzMSz, belső szabályzat).

Ebben az esetben azokat a tájékoztatással egyidejűleg munkavállaló rendelkezésére kell bocsátania.

Munkaszerződés – munkaköri leírás

Munkaköri leírás 1. A munkakör neve

- 2. A munkavállaló feladatai, hatásköre, felelőssége:
- -
- _
- -
- -
- _
- -

- 3. Szervezeti helye:
- 4. Felettese:
- 5. Helyettesítésre jogosultak:
- 6. Szükséges ismeretek, tapasztalatok, képzettségek,
- stb.:
- 7. Teljesítmény értékelés elvárt teljesítmény

A munkaköri leírásnak nincs törvényileg meghatározott formája vagy tartalma, csak a "munkakörbe tartozó feladatokról" köteles tájékoztatást adni a munkáltató.

Ennek ellenére **javasolt a szerepkörök meghatározása**, ezek általános feladatleírás formában való rögzítése.

Munkaköri leírásban nem szereplő feladatra a munkavállaló nem kötelezhető.

Az "Egyéb feladatok" is a munkakör témájába tartozó feladatokra értelmezhető.

Munkaszerződés – alkalmassági vélemény

Munkaköri alkalmassági vélemény:

Annak megállapítása, hogy egy meghatározott munkakörben és munkahelyen végzett tevékenység által okozott megterhelés a vizsgált személy számára milyen igénybevételt jelent és annak képes-e megfelelni.

A munkavállaló munkába lépése előtt a munkáltatónak be kell szereznie egy orvosi alkalmassági véleményt a munkavállalóra, amely tanúsítja, hogy a munkavállaló alkalmas a munkaköre betöltésére, ez ugyanis foglalkoztatási feltétel. Ennek érdekében el kell küldeni a munkavállalót foglalkozásegészségügyi vizsgálatra (üzemorvoshoz).

Az alkalmassági vizsgálat költségei a munkáltatót terhelik.

Új belépőnél, illetve változás esetén (munkakör, munka helye, munkakörülményben) is kötelező.

Munkáltató adminisztrációs feladatai

- 1. Létesítés admin. feladatai
- A munkakezdést megelőzően, de legkésőbb a munkakezdés napján a munkáltatónak be kell jelentenie a Nemzeti
 Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: "NAV") felé a munkavállaló alkalmazását, amely bejelentést jelenleg
 elektronikusan kell elvégezni. E bejelentés elmulasztása bírságolási kockázatot jelent.
- A munkavállaló **TB kiskönyvébe** is be kell írni a jogviszony kezdetét.
- A munkába lépés napján legkésőbb a munkavállalót <u>munka- és tűzvédelmi oktatásban</u> kell részesíteni, és ennek megtörténtéről egy jegyzőkönyvet/nyilatkozatot aláíratni a munkavállalóval. Ennek hiánya munkavédelmi bírságot vonhat maga után.
- A munkavállalónak a szükséges <u>nyilatkozatokat</u> ki kell töltenie (adóelőleg megállapításához, családi pótlék igénybevételéhez, pótszabadság igényléshez, fogyatékosságról, stb.)

- 2. Munkaviszony alatti admin.
- Munkaidő nyilvántartás: pontos, naprakész és hiteles nyilvántartás kell vezetnie a munkáltatónak a munka- (ideértve a rendes és rendkívüli munkaidőt) és pihenőidőről. A nyilvántartás vezethető papíralapon, de akár elektronikus formában is, és annak hitelességéhez nem feltétel, hogy azt a munkavállalók aláírásukkal lássák el.
- <u>Bérjegyzék</u>: A munkabér kifizetéséről a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig írásbeli tájékoztatást kell készíteni és kiadni, ami alapján a munkavállaló pontosan ellenőrizni tudja az elszámolás helyességét, a levonások jogcímét és összegét.
- Megjegyzés: A bérszámfejtés tipikusan olyan terület, ami kisebb vállalkozások esetén is kiszervezésre kerül egy külön bérszámfejtő cég, egyéni könyvelő részére. A bérszámfejtéshez és egyéb a munkaviszonyból származó kötelezettség teljesítéséhez szükséges munkavállalói személyes adatok átadhatók az adatkezelőnek (pl. a könyvelőnek), és erről elegendő a munkavállalókat előzetesen tájékoztatni, a hozzájárulásuk nem kell hozzá.

Munkáltató adminisztrációs feladatai

- 3. Munkaviszony megszűnés admin.
- **NAV bejelentés**: A munkaviszony megszüntetésekor szintén elektronikusan ki kell tölteni és elküldeni a NAV-nak a biztosítotti jogviszony megszűnéséről szóló bejelentő nyomtatványt
- **Kilépő papírok**: ki kell állítani a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos igazolásokat, azaz az ún. kilépő papírokat
- Referencia levél: Amennyiben a munkavállaló igényli, a munkaviszony megszüntetésekor, illetve azt követő legfeljebb 1 éven belül ki kell adnia a munkáltatónak egy hivatalos értékelést írásban (ez az ún. referencia levél más néven) a munkavállaló részére, feltéve, hogy legalább 1 évig fennállt a munkaviszony.

FONTOS! Minden munkavállalónak kell, hogy legyen egy személyi aktája, amelyben gyűjti a munkáltató az egyes munkavállalók minden, munkaviszonnyal kapcsolatos iratát, majd azt köteles megőrizni legalább a munkajogi elévülési időn (3 év) belül.

Az irattározási szabályok szerint azonban a munkaügyi anyagok tekintetében ellentmondó rendelkezés, hogy a munkaügyi iratok nem selejtezhetőek, a foglalkoztatónak meg kell őriznie azokat, illetve a cég végelszámolásakor, felszámolásakor gondoskodnia kell ezek elhelyezéséről.

Kötelezettségek

3. Munkajogi alapok

Jogok és kötelezettségek

Munkavállaló

Munkáltató

- A személyes teljesítés kötelessége
- A munkavállalói rendelkezésre állás kötelessége
- A munkavégzési kötelesség
- Egyéb, ún. magatartási kötelességek (versenytilalmi, titoktartási, szervezeti rendbe való beilleszkedési kötelesség)
- Oltalmi kötelezettségek

- A munka díjazása
- Foglalkoztatási kötelezettség
- Gondoskodási kötelezettség

Mt. szerinti szabályozásban

A munkáltató kötelezettségeinek ellenpárjaként meghatározott jogok (munkabér, foglalkoztatás, gondoskodás)

- Irányítási jog
- Munka feletti felügyelet joga
- Fegyelmezési jog
- Vagyoni jellegű jogok
- Személyzeti jogok

Jogok és kötelezettségek

Munkavállaló: MT 52 § (1)

- 1. A személyes teljesítés kötelessége
- 2. A munkavállalói rendelkezésre állás kötelessége
- 3. A munkavégzési kötelesség
- 4. Egyéb, ún. magatartási kötelességek (versenytilalmi, titoktartási, szervezeti rendbe való beilleszkedési kötelesség)
- 5. Oltalmi kötelezettségek

Munkáját személyesen végezi.

A munkajogviszonyban helyettesítésre nincs mód, azaz – akadályoztatása esetén – nem köteles és nem is jogosult helyettest állítani.

Kötelezettségek

3. Munkajogi alapok

Jogok és kötelezettségek

Munkavállaló: MT 52 § (1)

- 1. A személyes teljesítés kötelessége
- 2. A munkavállalói rendelkezésre állás kötelesség
- 3. A munkavégzési kötelesség
- 4. Egyéb, ún. magatartási kötelességek (versenytilalmi, titoktartási, szervezeti rendbe való beilleszkedési kötelesség)
- 5. Oltalmi kötelezettségek

Helyen Ld. munkaszerződés is. Lehet még ügyeleti, készenléti hely is

Időben Ld. munkaszerződés is. Lehet teljes, részmunkaidő, munkaidő keretben történő foglalkoztatás. Előzetes tájékoztatás szükséges

Munkára képes állapotban

Általánosságban fizikai állapot, kipihentség, öltözöttség, ittas. Munkakörönként is meghatározható az elvárás.

- Kötelessége a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni, illetve
- Munkaideje alatt munkavégzés céljából, munkára képes állapotban - a munkáltató rendelkezésére állni

Nem konkrét teljesítési kötelezettség, hanem egy lekötöttség! Cél, hogy a munkáltató számára elérhető, utasításainak fogadására kész állapotban legyen.

- szorosan kapcsolódik a munkavégzési kötelességhez, mivel a munkavégzési kötelezettség nem teljesülhet a rendelkezésre állási kötelesség teljesülése nélkül.
- a rendelkezésre állási kötelesség viszont fennállhat munkavégzési kötelesség nélkül, a rendelkezésre álláskötelessége terhét a munkavállalót munkavégzés nélkül is terheli.
- a munkajogviszony egyik megkülönböztető ismérvéről van szó, mivel csak a munkajogviszonyra jellemző kötelesség.

8

Jogok és kötelezettségek

Munkavállaló: MT 52 § (1)

- 1. A személyes teljesítés kötelessége
- 2. A munkavállalói rendelkezésre állás kötelessége
- 3. A munkavégzési kötelesség
- 4. Egyéb, ún. magatartási kötelességek (versenytilalmi, titoktartási, szervezeti rendbe való beilleszkedési kötelesség)
- 5. Oltalmi kötelezettségek

 Munkáját az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezi.

Azaz munkaszerződésben rögzített munkakörre vonatkozóan:

- A munkaköri leírásnak megfelelő feladatokat
- A munkáltató által meghatározott szervezeti szinten és függőségi viszonyban
- A munkáltató által meghatározott képességek, tudás és ismeretek felhasználásával
- Az elvárt szinten végzi.

Speciális eset, amikor a munkáltató a munkavállalót helyettesítésre kényszeríti. A munkaerő átcsoportosításra lehetősége van a munkáltatónak, időhatáron belül. Külön munkáért elméletileg külön díjazás jár.

A munkavégzés időbeli meghatározása a munkaidő

Jogok és kötelezettségek

Munkavállaló: MT 52 § (1)

- 1. A személyes teljesítés kötelessége
- 2. A munkavállalói rendelkezésre állás kötelessége
- 3. A munkavégzési kötelesség
- 4. Egyéb, ún. magatartási kötelességek (versenytilalmi, titoktartási, szervezeti rendbe való beilleszkedési kötelesség)
- 5. Oltalmi kötelezettségek

- A munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsít
- Ez jellemzően titoktartást, versenytilalmi és szervezeti rendbe való beilleszkedési kötelezettséget jelent.

Az elvárásokat és jogkövetkezményeket mindenesetre célszerű a munkaszerződésbe foglalni!

- A munkavállaló köteles olyan magatartást tanúsítani, amely más egészségét és testi épségét nem veszélyezteti, munkáját nem zavarja, anyagi károsodását vagy helytelen megítélését nem idézi elő
- **54. §** (1) A munkavállaló köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személy egészségét vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
- (2) A munkavállaló megtagadhatja az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, vagy a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
- (3) A munkavállaló az utasítás megtagadása esetén is köteles rendelkezésre állni.

Jogok és kötelezettségek

Munkáltató: MT 51 §

(2) A munkáltató köteles a munkavállalónak azt a költségét megtéríteni, amely a munkaviszony teljesítésével indokoltan merült fel.

Munkabér

- Személyi alapbér = időben meghatározott bér
- Pótlékok = alapbéren felüli tételek, jellemzően munkabeosztáshoz kapcsolódó, alanyi jogon járó tételek (délutáni/éjszakai/hétvégi munkavégzés, veszélyességi pótlék, stb.)
- Teljesítménybér = alapbér bizonyos részére vonatkozó feltételek teljesülése esetén jár
- Levonások, letiltások: munkabér védelme szerint felső korlátig

- A munka díjazása
- Foglalkoztatási kötelezettség
- Gondoskodási kötelezettség

Szükséges és indokolt költségek

- Munkába járás költsége
- Utazási költségek (kiküldetés)
- Telefonköltség
- Stb.

Jogok és kötelezettségek

Munkáltató: MT 51 §

(1) A munkáltató köteles a munkavállalót a munkaszerződés és a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint foglalkoztatni, továbbá - a felek eltérő megállapodása hiányában - a munkavégzéshez szükséges feltételeket biztosítani.

Foglalkoztatás

- Munkával való ellátást munkáltató biztosítja
- Munkáltató elvileg követelheti, hogy adjanak neki feladatot.
- Ha "nincs dolga", az nem róható fel neki.
- Állásidő
 - Amennyiben munkáltatónak felróható okból történik, úgy a munkáltatót megilleti a bére.
 - Ugyanez igaz, ha a munkahelyi okból csak részidőben foglalkoztatható.

- A munka díjazása
- Foglalkoztatási kötelezettség
- Gondoskodási kötelezettség

Feltételek biztosítása

 a munkáltató feladata a munkavállaló munkaeszközzel való ellátása (pl. számítógép, irodaszerek, munkaruházat)

Jogok és kötelezettségek

Munkáltató: MT 51 §

- (3) A munkavállalót csak olyan munkára lehet alkalmazni, amely testi alkatára, fejlettségére, egészségi állapotára tekintettel rá hátrányos következményekkel nem járhat. A munkáltató a munkavállaló egészségi állapotának változására tekintettel köteles a munkafeltételeket, a munkaidő-beosztást a 6. §-ban foglaltak figyelembevételével megfelelően módosítani.
- (4) A munkáltató biztosítja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit.
 - Szükség szerint védőfelszerelés biztosítása
 - Munkavédelmi előírások szerinti működés biztosítása
 - Szakértő utasítások (ld. utasítás megtagadás esetei)

- A munka díjazása
- Foglalkoztatási kötelezettség
- Gondoskodási kötelezettség

- Munkahelyi körülmények miatti egészségkárosodás miatt a munkavállaló peres úton kártérítést követelhet a munkáltatójától.
- A gondoskodási kötelezettség körébe tartozik még a Munkavállalókkal szembeni egyenlő bánásmód, különös tekintettel az "azonos értékű munkáért azonos bért" alapelvére

Munkaszerződés módosítása

A munkaszerződés csak a felek közös akaratával / közös megegyezéssel módosítható (Mt. IX. fejezet), egyoldalú módosításra nincs mód.

A módosításra a munkaszerződés megkötésével megegyező szabályokat kell alkalmazni.

Módosítani lehet bármely elemet:

- Munkakör
- Munkavégzés helye
- Munkaidő
- Stb.

Kötelező írásbeliség:

- Ha a munkáltató a szerződést szóban, egyoldalúan módosítja (pl. közli a munkavállalóval, hogy holnaptól más munkakörben kell dolgoznia), ez az eljárás jogellenes, amennyiben a munkavállalót emiatt hátrány éri, pl. az új munkakör betöltéséért magasabb bér járna és ezt nem kapja meg, bírósághoz is fordulhat.
- Kivétel: nem jogellenes, ha a munkáltató csak konkretizálja, pontosítja a munkaszerződésben már közös akarattal elfogadott és aláírt munkaköri leírást, pl. azzal, hogy kijelöl egy konkrét feladatot a munkavállaló számára.

Munkaviszony megszűnése és megszüntetése

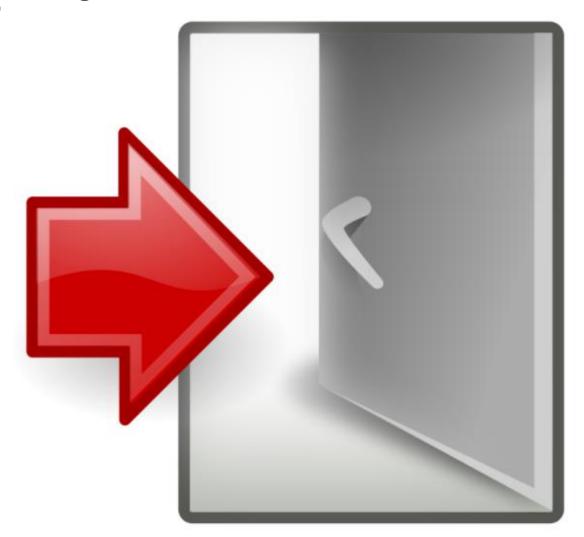
- 1. A munkaviszony megszűnik:
 - **63.** § (1) A munkaviszony megszűnik
 - a) a munkavállaló halálával,
 - b) a munkáltató jogutód nélküli megszűnésével,
 - c) a határozott idő lejártával,
- **2.** A munkaviszony a felek akaratától függően megszüntethető, bármely fél által, a következő módokon:

Közös megegyezés

Felmondás (rendes felmondás)

Azonnali hatályú felmondás

(2) A megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie. A megszüntető jognyilatkozat indokának valóságát és okszerűségét a nyilatkozattevő bizonyítja.

Munkaviszony megszűnése és megszüntetése

Munkáltató általi

- **Kivéve**: várandósság, szülési szabadság, gyermekgondozási idő alatt, katonai szolgálat alatt, nőt reprodukciós eljárás alatt
- •Indoklás kötelező. Lehet: munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása, képessége v. munkáltató működésével összefüggő ok.
- •Nyugdíj előtti 5 évben magatartásra hivatkozva csak rendkívüli felmondással, képességre hivatkozva csak ha nincs másik megfelelő munkakör (vagy azt nem fogadja el a munkavállaló)

Munkavállaló általi

- •Nem köteles indokolni határozatlan idejű munkaszerződés felmondását
- •Köteles indokolni határozott idejű munkaszerződés felmondását (ez csak olyan lehet, ami a munkaviszony fenntartását ellehetetleníti vagy annak fenntartása aránytalan sérelemmel járna)

Felmondás (rendes felmondás)

- Felmondási idő: 30 nap
- Hosszabbodik munkaviszonyban töltött évek szerint (ld. Mt.)
- •Fel kell menteni a munkavégzés alól min. a felmondási idő felében (ez idő alatt átlagkeresete illeti meg a munkavállalót)
- Végkielégítés munkáltatói felmondás esetén jár, munkaviszonyban töltött évek szerinti mértékben (ld. Mt.)
- Kivéve ha nyugdíjas, illetve ha az indok a munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásra irányult

Munkaviszony megszűnése és megszüntetése

Munkáltató általi	Munkavállaló általi	
 Ha a másik fél (Mt. 78. §) a. a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy b. egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. 		
• Határozott idejű munkaviszonyt, indoklás nélkül	Végkielégítés megilleti	
	 Ha a másik fél (Mt. 78. §) a. a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándéko mértékben megszegi, vagy b. egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fer 	

Munkaviszony megszűnése és megszüntetése

Függetlenül a munkaviszony megszüntetés módjától, a feleknek kölcsönösen el kell számolniuk egymással a munkaviszony megszüntetésekor.

Az elszámolás részeként a munkavállaló köteles:

- átadni a munkakörét (a folyamatban lévő feladatokról szóló részletes jegyzőkönyv átadásával).
- visszaszolgáltatni minden, a munkáltató által rendelkezésére bocsátott
 eszközt (pl. céges mobiltelefon, laptop), iratot, stb. és az esetleges tartozásait
 (pl. telefonszámla) rendezni.
- Mulasztás esetén munkáltató jogosult kártérítési igényt érvényesíteni a felmondás idejére irányadó távolléti díj erejéig!

A munkáltató köteles:

- A munkakör átadás és elszámolás feltételeit biztosítani.
- A munkáltató köteles a munkaviszony felmondással történő megszüntetése esetén legkésőbb az utolsó munkában töltött naptól, egyébként pedig a munkaviszony megszűnése napjától számított 5 munkanapon belül kifizetni a távozó munkavállalónak a munkabérét és egyéb járandóságait, valamint kiadni a fentebb már részletezett kilépő papírokat.

Munkaidő

Mt. XI. fejezet 46. Fogalmak:

Munkaidő: a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tartó idő, valamint a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenység tartama

Nem munkaidő:

- a munkaközi szünet (a készenléti jellegű munkakört kivéve)
- a munkába járás időtartama.

Teljes munkaidő: napi 8 óra, heti 40 óra

- Hosszabb vagy rövidebb időt munkaszerződésben lehet kikötni
- Maximum 12 órára emelhető készenléti munkakörben, ill. személyes közreműködés és közvetlen hozzátartozó esetén

Munkaidő beosztását munkaadó végzi:

- Kötetlen munkaidő esetén a munkaidő beosztást a munkáltató átengedheti a munkavállalónak (munkavégzés önálló megszervezése)
- Általános munkarend: heti 5 nap, hétfőtől péntekig
- Munkaidő keret esetén munkanap a hét minden napjára vagy az egyes munkanapokra egyenlőtlenül is beosztható (min 4 óra, max 12 óra egy nap) (készenléti, tulajdonos vagy hozzátartozó esetén max napi 24, heti 72 óra)

Munkaidő

A munkáltató saját igényeihez szabottan rugalmasan beoszthatja a ledolgozandó munkaidőt hosszabb időszakra

Munkaidő-keret

Munkaidő keret hossza

Alap: max 4 hónap **Lehet** max 6 hónap több műszakos beosztásban

Napi munkaidő

Teljes munkaidő: napi 8 óra **Lehet** részmunkaidő, munkaszerződés szerint

Munkanapok száma adott időszakban

Munkanaptár szerint

Példa:

2 hónap, 2018. január 1 – február 28 között, teljes munkaidős munkavállaló

Munkaidő naptár szerinti munkanapok január: 22 nap (176 óra), február 20 munkanap (160 óra)

Munkaidő keret 176+160 = 336 óra

Ezen belül napi munkavégzés ideje változhat, beosztásnál pihenőidőt és egyéb szabályokat figyelembe véve kell eljárni.

A munkaidő beosztást előre kell közölni a munkavállalóval

Munkaidő

Munkaközi szünet:

- 6 órát meghaladó napi munka esetén 20 perc
- 9 órát meghaladó napi munka esetén további 25 perc munkaközi szünetet kell biztosítani, melyet a munkavégzés megszakításával kell kiadni, legalább 3 – legfeljebb 6 óra munkát követően

Napi pihenőidő:

- 104. § (1) A napi munka befejezése és a következő munkanapi munkakezdés között legalább tizenegy óra egybefüggő pihenőidőt (a továbbiakban: napi pihenőidő) kell biztosítani.
- Legalább 8 óra folyamatos, több műszakos, idény jellegű munkakörben foglalkoztatottak esetén

Heti pihenőnap:

- 105. § (1) A munkavállalót hetenként két pihenőnap illeti meg (heti pihenőnap).
- Munkaidő keretben ezek egyenlőtlenül is kiadhatóak
- Havonta legalább 1 pihenőnap vasárnapra kell essen
- Heti pihenőnap helyett hetenként legalább 48 óra egybefüggő heti pihenőidő is kiadható

Rendkívüli munkaidő:

• Munkaidőn felüli (túlóra), munkaidő beosztástól eltérő, azt meghaladó munkaidő, amennyiben azt a munkáltató elrendeli, évenként max 250 óra mértékben (aktuális óraszám ld. Mt.)

Munkaidő

Szabadság

- Naptári évenként meghatározott alap+pótszabadság illeti meg a munkavállalót, ez időszak munkában töltött időnek minősül, alapbér illeti meg a munkavállalót
- Alapszabadság: 20 nap, pót szabadság: betöltött életévétől függően, gyermek számától függően, fiatal munkavállalónak, szülési szabadság apáknak, megváltozott munkaképességűeknek, stb.

Szabadság kiadása:

- A szabadságot a munkáltató adja ki (munkavállaló előzetes meghallgatása után)
- Esedékesség évében kell kiadni
- Munkavállaló szabadság igényét minimum 15 nappal a szabadság kezdete előtt kell bejelentenie
- Munkáltató évente 7 napot munkavállaló kérésének megfelelő időpontban kell kiadjon (legfeljebb 2 részletben)
- Eltérő megállapodás hiányában évente egy alkalommal úgy kell kiadni a szabadságot, hogy a munkavállaló legalább 14 egybefüggő napra mentesüljön a munkavégzési kötelezettség alól
- Szabadság kiadását a munkaáltató a munkavállalóval legalább a szabadság kezdete előtt 15 nappal kell közölje
- Szabadságot a munkabeosztás szerinti munkaidőre kell kiadni

Speciális esetek:

- Betegszabadság: naptári évenként 15 napig, munkáltató fizeti, alapbér 80%-t. (Ezt követő napokra táppénzt állam folyósít)
- Szülési szabadság: anya egybefüggő 24 hét szülési szabadságra jogosult, ez munkában töltött időnek minősül. Ezen felül fizetés nélküli szabadság jár gyermekgondozási segély és gyermekgondozást segítő ellátás folyósítása alatt a gyermek 10 éve betöltéséig

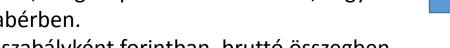

Munka díjazása, munkabér és járulékai

Kötelező tartalmi elemek

A munkáltató köteles a munkavállaló számára jogszabályokban illetve munkaszerződésben foglaltak szerinti munkabért fizetni.

Alapbér: rendes havi bér pótlékok, jutalom, stb. nélkül, megállapítható havi bérben, vagy órabérben.

Fő szabályként forintban, bruttó összegben értendő.

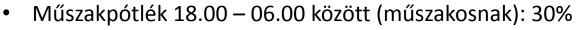
Megállapítása során figyelemmel kell lenni a munkaviszonyra vonatkozó szabályokban előírt munkaköri bérhatárokra, az országosan érvényes minimálbérekre.

Pótlékok:

Egy órára eső alapbér (órabér = alapbér/174 óra) alapján számított, beosztás vagy munka jellegéből adódó kiegészítések

Bérminimum:

Állal által meghatározott minimálbér és garantált bérminimum alkalmazandó!

- Éjszakai pótlék 1 órát meghaladó munkavégzés esetén (nem műszakosnak): 15%
- Vasárnapi munkavégzés: 50%
- Túlóra pótlék: 50% (vagy szabadidő, megállapodás esetén)
- Munkaszüneti napi munkavégzés: 100%
- További lehetőségek: veszélyességi pótlék, készenléti díj, ügyeleti díj 33

Munka díjazása, munkabér és járulékai

A Munka törvénykönyve szabályozza a munkabér védelmét

- Munkabér igényről lemondani nem lehet
- Utalvány vagy fizetőeszköz helyettesítésére szolgáló más formában nem lehet kifizetni
- Utólag, legalább havonta egy alkalommal el kell számolni, erről írásbeli tájékoztatást kell adni tárgyhót követő hó 10. napjáig
- Szabályok korlátozzák a munkabérből levonható követelések jogcímét, mértékét
- Tévesen kifizetett munkabér visszakövetelésének ideje korlátozott

Munka díjazása, munkabér és járulékai

Munkaviszony esetén járulékfizetési kötelezettség van!

Minimálbér bruttó összege 2018-ban 138.000 Ft

Williamer brutto 0352ege 2010-ball 130.000 ft					
Minimálbér bruttó-nettó bérkalkulátor 2018					
Minimálbér bruttó összege 2018-ban			138.000 forint		
Járulékok, levonások 2018-ban		Mértéke 2018-ban			
A munkáltató fizeti munkavállalója után	Szociális hozzájárulási adó	20 %	27.600 forint		
	Szakképzési hozzájárulás	1,5 %	2.070 forint		
Összes munkáltatói kötelezettség a bruttó bér alapján: 21,5 % 29.670 forint			29.670 forint		
Munkavállalótól kerül levonásra	Személyi jövedelemadó	15 %	20.700 forint		
	Munkaerő-piaci járulék	1,5 %	2.070 forint		
	Egészségbiztosítási járulék	7 %	9.660 forint		
	Nyugdíjjárulék	10 %	13.800 forint		
Összes levonás a munkavállaló bruttó béréből: 33,5 %		33,5 %	46.230 forint		
Összesen havonta az államnak fizetendő:			75.900 forint		
Munkaadó összes havi költsége:		167.670 forint			
Minimálbér nettó összege 2018-ban			91.770 forint		

Garantált bruttó bérminimum 2018-ban 138.000 Ft

Garantált bérminimum bruttó-nettó bérkalkulátor 2018				
Garantált bérminimum bruttó összege 2018-ban				
Járulékok, levonások 2018-ban		Mértéke 2018-ban		
Szociális hozzájárulási adó	20 %	36.100 forint		
Szakképzési hozzájárulás	1,5 %	2.708 forint		
Összes munkáltatói kötelezettség a bruttó bér alapján: 21,5 %				
Személyi jövedelemadó	15 %	27.075 forint		
Munkaerő-piaci járulék	1,5 %	2.708 forint		
Egészségbiztosítási járulék	7 %	12.635 forint		
Nyugdíjjárulék	10 %	18.050 forint		
Összes levonás a munkavállaló bruttó béréből: 33,5 %				
Összesen havonta az államnak fizetendő:				
Munkaadó összes havi költsége:				
Garantált bérminimum nettó összege 2018-ban				
	bruttó összege 2018-ban 8-ban Szociális hozzájárulási adó Szakképzési hozzájárulás zettség a bruttó bér alapján: Személyi jövedelemadó Munkaerő-piaci járulék Egészségbiztosítási járulék Nyugdíjjárulék állaló bruttó béréből: mnak fizetendő:	bruttó összege 2018-ban 8-ban Mértéke 2 Szociális hozzájárulási adó 20 % Szakképzési hozzájárulás 1,5 % ezettség a bruttó bér alapján: 21,5 % Személyi jövedelemadó 15 % Munkaerő-piaci járulék 1,5 % Egészségbiztosítási járulék 7 % Nyugdíjjárulék 10 % állaló bruttó béréből: 33,5 % mnak fizetendő:		

Munkaügyi felügyelet, ellenőrzések

Munkaügyi ellenőrzések lefolytatásáért felelős: Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség

A felügyelők határozatot hoznak, amelyben – szabálytalanság fennállása esetén –

Εĺ	já	rás

Az eljárás indulhat hivatalból, panasz és bejelentés alapján, kérelemre. A felügyelő a foglalkoztató valamennyi munkahelyén külön engedély és előzetes bejelentési kötelesség nélkül ellenőrzést tarthat, a megfigyelni kívánt területre, építménybe és egyéb létesítménybe beléphet, ott az ügy tárgyával összefüggő bármely iratot, tárgyat vagy munkafolyamatot megvizsgálhat, felvilágosítást kérhet, a helyszínről, a szemletárgyról, folyamatokról fényképet vagy kép- és hangfelvételt készíthet, mintavételt eszközölhet, továbbá egyéb bizonyítást folytathat le.

A = a = 1.46

Intézkedés

Bírság

Az egyéb intézkedések célja elsődlegesen a jogszerű működési, foglalkoztatási feltételek helyreállítása, vagy ha ez nem lehetséges, legalább a jogsértő helyzet megszüntetése. Vannak olyan intézkedések is, amelyek a munkavállalót ért sérelem minimalizálására irányulnak (pl. további foglalkoztatás megtiltása, tevékenység gyakorlásától eltiltás, stb.).

Határozat

- A pénzbeli szankció megállapítása esetenként kötelező, máskor a felügyelő mérlegelésétől függ.
- A munkaügyi bírság összege minimum 30.000, legfeljebb 10.000.000 Ft lehet. E kereteken belüli mérték megállapítása mérlegelést igényel. Így a munkaügyi bírság összegének megállapításánál figyelembe kell venni különösen a megsértett jogszabályi előírások számát és hatását, a jogellenes állapot időtartamát, az érintett munkavállalók számát, az okozott hátrány nagyságát. Enyhítő körülménynek minősül, ha kismunkáltatóról2 van szó: ilyen esetben 5.000.000 Ft a felső határ.

Forrás: http://www.ommf.gov.hu/

Munkavédelmi ellenőrzések

Munkavédelmi ellenőrzések lefolytatásáért felelős: Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség

Az eljárás jellemzően hivatalból indul, de indítható közérdekű bejelentések és panaszok alapján is. A munkavédelmi felügyelő valamennyi munkahelyen - külön engedély nélkül- ellenőrzést tarthat, a munkahelyen tartózkodó személytől az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást kérhet, valamint az ilyen személyt személyi azonossága igazolására felhívhatja, az ellenőrzés lefolytatásának akadályozása esetén pedig igénybe veheti a rendőrséget.

Intézkedés

Bírság

A felügyelők határozatot hoznak, amelyben – szabálytalanság fennállása esetén –

Az intézkedések célja elsődlegesen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek biztosítása, a hiányosságok feltárása alapján a munkáltató kötelezése az előírások betartására (védőeszköz használat, anyagok/készítmények használata, munkahigiénés vizsgálatok elrendelése, stb.)

Határozat

- A munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot alkalmaz az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval szemben [Mvt. 82. § (1)-(2)].
- Mértéke jellemzően 50.000 10.000.000 forintig terjedhet, amely telephelyenként is kiszabható!
- Büntető feljelentéssel is élhet a rendőrhatóság felé.

Forrás: http://www.ommf.gov.hu/

Adóhatósági ellenőrzések

Adóhatósági ellenőrzések lefolytatásáért felelős a NAV

Eljárás

Az adóhatóság minden évben közzéteszi az **ellenőrzési irányelveit**. A 2017-es évben az ellenőrzések fókuszpontjai a célzott kiválasztás, önkéntes jogkövetés segítése, legnagyobb adóteljesítményű adózók ellenőrzése, valamint a rejtett gazdaság feltárása és adócsalás elleni fellépések voltak. **Célzott kiválasztás:** lehet kötelező ellenőrzés pl. kiemelt adókedvezménnyel érintett adózók esetén, vagy adózói körök kockázatelemzése alapján (pl. kiemelt tevékenységek, stb).

Adóbírság

Az **adózó terhére megállapított adóhiány**, valamint jogosulatlan támogatás, adó-visszaigénylés, adó-visszatérítés (utóbbiak összefoglalóan: költségvetési támogatás) esetén alkalmazott, illetve alkalmazható.

Az adóbírság mértéke az adóhiány, illetve a jogosulatlanul igényelt összeg legfeljebb 50 százaléka. Ha az adóhiány a bevétel eltitkolásával, a bizonylatok, könyvek, nyilvántartások meghamisításával, megsemmisítésével függ össze, akkor az adóbírság mértéke az adóhiány 200 százaléka. Az adóbírság mellett késedelmi pótlék is kiszabásra kerülhet.

Szankciók

Mulasztási bírság Az adózók önkéntes jogkövető magatartásának elősegítése érdekében **az adókötelezettség elmulasztása esetén, a mulasztási bírság** kiszabását megelőzően a NAV felszólítást küldhet az "első" mulasztók részére azokban az esetekben, amelyeknél előzetes felszólítás lehetséges. Amennyiben az "első" mulasztó olyan adókötelezettséggel összefüggésben követ el hibát, amelynél az előzetes felszólítás nem lehetséges, a bírság összegének kiindulási mértéke az első mulasztási bírság kiszabásakor a maximálisan kiszabható bírság összegének 20–30 százaléka. Ha a mulasztási bírság kiszabását követően sem teljesíti fenti kötelezettségét, a második mulasztási bírság kiszabásakor a maximálisan kiszabható bírság összegének 50–75 százaléka, harmadik és további alkalommal a mulasztási bírság kiszabásakor a maximálisan kiszabható bírság 75–100 százaléka

Forrásjegyzék

- Easy Learning Hungary jegyzetek
- Törvénykönyvek https://net.jogtar.hu/
- https://nav.gov.hu/
- http://www.ommf.gov.hu/index.php
- Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége kiadványai http://www.vosz.hu/
- http://www.ptekarrieriroda.hu/
- www.adozona.hu
- https://www.hrportal.hu/
- www.officina.hu
- www.adonet.hu
- www.vallalkozo.info
- www.drszekely.hu
- http://www.vallalkozasinditasa.eu